

Brøðurnir út í bók

Nú eru lunnar lagdir undir søguskriving um størstu føroysku fríkirkjuna. Tað er Sigurd Berghamar í Havn, sum hevur latið av hondum rúgvusmikla bók, ið lýsir tíðina frá tí, at William G. Sloan ella gamli Sloan, sum hann varð nevndur, kom til Føroya í 1865, og til hann andaðist í 1914

Sigurd hevur bytt bókina í tvinnar partar. Fyrr parturin er í høvuðsheitinum um gamla Sloan. Brot eru við út í tí litlættni og væl dæmdu maðurin skrivaði í dagbókina, sonurin Andrew Sloan, ið lyfti arvinum sum ferðandi trúboði kring landið, tá gamli legði frá sær, hevur skrivað nógv um pápa sín, og Sigurd ber sumt av hesum fram fyri almenningin.

Óg so er tað ein rúgva av fólki kring landið, ið hava greitt frá um mannin, sum ár um ár helt á at ferðast og prædika tað, ið hann var sannfærdur um var rætt – í talu, í sang og ikki minst við medferð og atburði millum tað fólk, sum hann elskaði og legði alt sitt liv í at tæna við glaða boðskapinum.

Lokalu samkomurnar
Seinni parturin er frágreiðing um úrslitið av arbeiðinum, sum gamli Sloan fór undir. Greitt verður frá søguni hjá teimum samkomunum av brøðrum, sum høvdu sæð dagsins ljós, tá Sloan legði eyguni saman fyri síðstu ferð. Samkomurnar eru myndaðar av teimum, sum savnast í teimum, og tí er søgan hjá samkomunum søgan hjá teimum, ið eru komin í samkomurnar. Einastaðni millum 300 og 400 persónar verða nevndir.

Boðskapurin hjá Gamla Sloan var boðskapurin um, at tað var livsneyðugt hjá tí einstaka at mæta hinum livandi Gudi, at verða frelstur, og at tann, sum hevði mett Gudi átti í lídni yvir fyri skriftunum at lata seg doyga til vitn-

isburðar fyri Gudi og menn-um um persónligu umvendingina.

Hetta var boðskapurin, og tí sigur tað seg sjálvt, at søgan um tey, ið tóku við boðskapinum, eisini er søgan um, undir hvørjum umstøðum hin einstaki varð sannfærdur, og hvat kundi standast av, tá sannfæringin gjørdi, at tey lótu seg doyga við øðrum dópi enn honum, sum hevði verið tann einasti kandi á klettunum.

Í hesum sambandi verða samfelagslig viðurskipti lýst í ávísan mun. Umstøðurnar, livið varð livað undir umboð á sluppunum, hvønn týðning metini høvdu umboð, hvussu menn í túnum og á plássu komu saman at tosa um tað, frammi var í tíðini, og hvussu tað varð lyft og lætt um tað, sannfærdum fremmanda menninir – eitt nú gamli Sloan og D. J. Danielsen ella Dollin, sum hevði verið trúboði í Kongo, men av heilsu-ávum noyddist at gevast at búsetast í Føroyum – høvdu at bera fram, tá teir komu til bygdar.

Hølini hjá samkomunum eiga ikki serliga stórt pláss. Tað verður sagt frá, nær salarnir eru bygdur, og myndir eru av teimum, men tá hugsað verður um, hvussu nógv ofta verður gjørt burtur úr, tá røtt verður um bygningar, so er hóvastákið lítið. Kanska er tað undirstriking av, hvønn týðning undangongumaðurin legði í menniskjuni elal teir livandi steinarnar í mun til teir deydú steinarnar.

Keldusavvari og samskipari

Sigurd Berghamar er høvundi. Í fororðinum lýsir ein av trúboðunum hjá brøðrasamkomunum, Zacharias Zachariassen, setningin hjá Sigurdi hesi árin, hann hevur arbeitt við bókini, sum tann ið hevur savnað og samskipað.

Omanfyri eru Sloana feðgararnir báðir, gamli Sloan og sonurin Andrew, sagdir at verða høvuðskeldur. Men tað hava verið aðrir, ið hava havt ans fyri at bera søguna hjá samkomunum, soleiðis at hon livdi viðari, hóast flestu teirra ikki eru millum okkara meiri.

Her hava tíðarritini, sum síðani umleið 1960 so at siga regluliga eru komin út í samkomunum havt stóran leiklut. Fyri Liv og læra, sum Petur Háberg gav út og meistarliga legði til rættis. Petur hevði greinaróð, hann kallaði Merkisbrøður. Síðani hann skrivaði um hesar, er eitt ættarlið farið undir gronu torvu. Mangt av tí, sum varð skrivað í Liv og

læru mundi verið farið sama veg, um tað ikki varð loftað í tokum tíma.

Óg tá Liv og læra legði árnar inn, vóru tað yngri menn, ið tóku um endan og fóru at geva Røddina og seinni Leirkerið út. Zacharias Zachariassen hevur í skjótt mong ár savnað samkomusøgu. Hetta er partvis komið til góða í arbeiðinum hjá Sigurdi, og nógv liggur og bíðar honum ella teimum, ið einaferð fara at royna at skriva viðri, haðani Sigurd hevur gjørt niðurløgu, sum hann sjálvur kallar tað, tá hann gevst.

Sæð innan ífrá

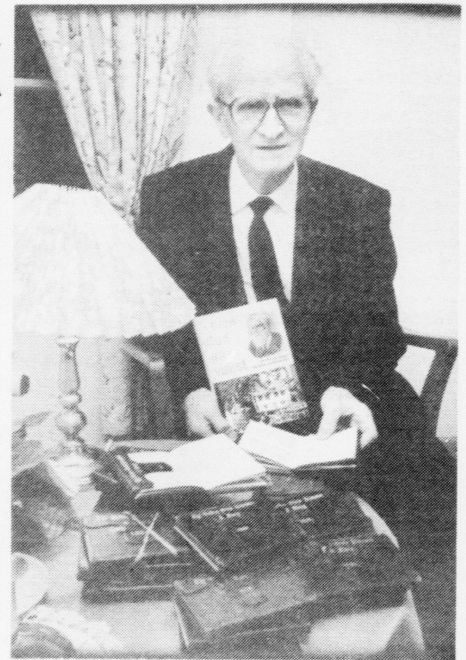
Sigurd dylur ikki, at hann setir søguna um samkomurnar fram sum ein, ið nógv størsta partin av sínum væl omanfyri áttati árum, hevur havt sína dagligu gongd í samkomunum og tí hevur havt samband við eina rúgvu av persónunum, sum verða nevndir og viðgjørdir.

Ónkur heldur kanska, at her er ikki talan um kritiska søguskriving. Óg tað er púra rætt, men tað hevur ongantið verið ætlanin. Bókin ber boð um, at ætlanin hevur verið í positivum anda at lýsa, hvussu søgan hongur saman, tá hon er sædd og søgd av teimum, ið hava verið partar av henni.

Hvønn leiklut samkomurnar annars hava spælt í samfelagnum, t.d. tá tað ræður um mentan og tjóðskap, tað verður uppgávan hjá øðrum at døma um.

Gudfrøðin bíðar

Heldur ikki er nakað skrivað um gudfrøðiliga ella teologiska stöðið hjá samkomunum, burtursæð frá at eingin,

Sigurd Berghamar við vælaverki sínum um Sloan. mynd kalmar

sum hevur lisið bókina, nýtist at ivast í, hvussu gamli Sloan og tey, ið koma aftaná, hava sæð upp á umvendingarspurningin og upp á döpín.

Gudfrøðiliga spurningarnar verður tað kanska onkur annar, sum fer at taka sær av, men tað verður neyvan sum umboð ella sum eygleiðari av, hvønn hugburð allar samkomurnar í Føroyum hava til ávísan spurning. Samkomurnar halda fast í, at talan er um sjálvstøðuga eind á hvørjum staði, og hóast tað einki er at ivast í, hvat samkomurnar av brøðrum læra í høvuðsheitinum, so munnu tað vera nógv frávik frá samkomu til samkomu og frá persóni til persón. At kortleggja slíkt hevði í sær sjálvum verið eitt stórt arbeiði.

Bókin telur 352 blaðsíður, har eru 150 myndir, og hon kostar 290 kr. Tað prentlistarliga hevur Hestpret havt um hendi, og tað er alt væl úr hondum greitt. Eingin ivi er um, at fyrsti partur av søguni hjá brøðrunum verður ein av teimum bókunum, sum verður nógv keypt – fyrst og

fremst av teimum, sum koma í samkomurnar, og sum bók-in í serligan mun vendir sær til, men hon man eisini fara at verða lisin av teimum, sum bara eru áhugaði og vilja vita meiri.

Jóannes Hansen

HOTEL HAFNIA

tlf. 11270

Vikan 6 - 12 des. 1992

Døgurði frá 12.00 - 14.00

Kjøt- og fiskarættir

Sun:	Hummarasuppa v/rækjum og súrróma Heiðstoki neytafíli v/bordelaisés, rómabakadum eplum og frískum grønmæti Amerikansk ostakuka	kr.135,-
Mán:	Dunnusteik v/reykðkáli og hvítum- og brúnaðum eplum Menunierestoki reyðunguflak v/stoktum bananum og piparfrukt	kr. 62,-
kr. 65,-
Týs:	Lambakotelettir v/rómasós, pom. hasselback og grilltomat Pocheraður laksur v/stívaðum spinati og asparagesepium	kr. 62,-
kr. 65,-
Mik:	Franskur búffur v/persillussmør, salati, bakadum epli og skinku-súrrómasevju Tartelettir v/fiska- og skeljadjóra-frikassé	kr. 62,-
kr. 65,-
Ílós:	Grillstoki kálvaschnüzel v/soppum a la creme og fyltum, gratineraðum eplum Steinbitur, ballaður í savoykáli v/dild-sós og tomatrisi	kr. 62,-
kr. 65,-
Frí:	Innbakað bringa av høsnaunga v/sóðs, rðstokum eplum og dampadum grønmæti Stoktur kalvi v/purrukreml	kr. 62,-
kr. 65,-
Ley:	Kotelet frá háryggi v/reiðvínssós, grønmæti og chips Toskafak, ballað í bacon, við purrleys-sós og asparagesepium	kr. 62,-
kr. 65,-

Eisini hava vit a la carte

Tað var sera hóskaði at hátíðarhalda bókaútgávuna í júst Sloans húsi við Tinghúlsvegin. Mynd kalmar